

již samy o sobě opodstatňují plně předpoklad o vědomosti stěžovatelů o závadném původu věcí v době jich koupě. Nehledíc k tomu budiž připomenuto, že, i kdyby se stěžovatelé snad teprve později (po koupi) dozvěděli o tom, že věci pocházejí ze zločinné krádeže, zakládalo by přes to jejich podržení si skutkovou podstatu zločinu podle § 185 odst. druhý tr. zák. (víd. sb. čís. 3700, 4367 a m. j.). Důvodu zmatečnosti čís. 5 § 281 tr. ř. tu není.

Čís. 3273.

K pojmu »násilného vpádu« podle první věty § 83 tr. zák. se nevyžaduje, by byly při něm překážky přemoženy nebo zdolány námahou fysickou.

K pojmu »vniknutí« podle druhé věty § 83 tr. zák. není zapotřebí vpádu (vtrhnutí) násilného, stačí již pouhé vniknutí do cizího domu nebo do bytu, které není vůbec spojeno s přemáháním odporu (jiných překážek); onen pojem je naplněn již vstupem do místnosti, došlo-li k němu proti výslovně projevené neb i vetřelci jen důvodně předpokládané vůli oprávněného.

Pod pojem »domu« ve smyslu druhé věty § 83 tr. zák. spadají netoliko stavení obytná, nýbrž i budovy, přístupné širšímu kruhu zájemníků, ba i budovy obecně přístupné (továrny), a to nejen budovy samotné, nýbrž i jejich příslušenství, tvořící s nimi jednotný souvislý celek (jejich dvory, zahrady a pod.).

Zákonnému pojmu výkonu násilí odpovídá nejen násilí fysické, nýbrž i násilí psychické, zejména nebezpečná pohružka (chování se zástupu).

Ke skutkové podstatě zločinu podle § 87 tr. zák. jest po stránce subjektivní zapotřebí alespoň vědomí pachatelova, že svým jednáním nebezpečí v § 85 b) tr. zák. naznačené způsobuje nebo způsobiti může.

(Rozh. ze dne 29. září 1928, Zm I 145/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmatečných stížnostech sedmnácti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 23. prosince 1927, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými: František Š. zločinem veřejného násilí podle § 87 tr. zák., Petr T., Jan H., Arnošt K., Emil H., Josef S., Jaroslav K., Jindřich H. a Michal M. zločinem veřejného násilí podle § 83 tr. zák. a Petr T. též zločinem veřejného násilí podle § 87 tr. zák.; Petr T., Jan H., Jaroslav K. a Jindřich H. přečinem shluknutí podle § 283 tr. zák., Petr T., Jan H. a Jaroslav K. též přečinem podle § 284 tr. zák. a Jan H. též podle § 279 tr. zák., Josef Č., Bohumil V., František Š., František B., Adolf H., Stanislav Č., Adolf S. a Josef S. zločinem veřejného násilí podle § 98 b) tr. zák. takto právem: Zmateční stížnosti obžalovaného Františka Š.-a se vyhovuje, napadený rozsudek se ohledně tohoto obžalovaného zrušuje a věc se vrací soudu první stolice, by v rozsahu zrušení znovu o ní jednal a rozhodl. Zmateční stížnosti ostatních obžalovaných zamítl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost obžalovaného Františka Š-a uplatňuje důvody zmatečnosti podle čí. 5, 9 b) a 10 § 281 tr. ř. Zmatek podle čí. 5 § 281 tr. ř. spatřuje stěžovatel mimo jiné též v tom, že nalézací soud nevyložil, proč nevěří určitým a jasným výpovědím svědků L-ého a Ladislava Š-a, a že tyto výpovědi dostatečně neuvážil, zejména že pominul výpověď jich v tom směru, že stěžovatel sám před radnicí napomínal ke klidu, a že dále nepřihlížel k tomu, že obžalovaný reprodukoval pouze vývody a jednání při anketě v Praze. Stížnosti nelze v tomto směru upříti oprávnění. Výrok stěžovateli za vinu kladený jest svým doslovem zakrytý, jak rozsudek sám praví. Tím více bylo proto věnovati pozornost výsledkům průvodního řízení, jež mohly posloužiti jednak výkladu jeho smyslu, jednak zjištění úmyslu, v němž obžalovaný výrok pronesl, pokud se týče jeho vědomí o druhu a o možných účincích výroku. Ke zločinu podle § 87 tr. zák. jest po stránce subjektivní zapotřebí alespoň vědomí pachatelova, že svým jednáním nebezpečí v § 85 písm. b) tr. zák. naznačené způsobuje nebo způsobiti může. S hlediska subjekt. viny se však nalézací soud jednáním a výroky stěžovatelovými výstižně nezabýval. Svědek L. potvrdil, že obžalovaný František Š. při anketě v Praze předsednictvu této ankety prohlásil: »Řekněte, pánové, co máme tomu dělnictvu teď říci? Lid je krajně rozčilen a půjde od brusírny k brusírně a ty bedny rozbije. Já jsem dobrý republikán, mám naši republiku svobodnou rád, vždyť jsem také pro ni trpěl a nerad bych viděl, aby se něco stalo, co republiku poškozuje, proto Vás prosím, udělejte opatření, aby nebyl porušen klid, pošlete na naše kraje četnictvo.« Tato slova reprodukoval podle výpovědi svědka L-ého obžalovaný při táboru lidu, předeslav, jak sám rozsudek uvádí, větu: »Pan prezident republiky jistě by nesouhlasil s oněmi podvodníky vývozci, proto nám odpustí, že jsme v den jeho narozenin konali tento tábor.« Svědek Ladislav Š. pak tvrdil, že stěžovatel před zahájením táboru lidu před radnicí všechny členy sboru důvěrníků výslovně žádal, by působili k tomu, by tábor lidu vyzněl klidně. Zjišťuje subjektivní stránku viny obžalovaného nezabýval se nalézací soud úplně výpověďmi těchto dvou svědků, jak to předpisuje § 270, čí. 5, § 281 čí. 5 tr. ř. a není vyloučeno, že, kdyby se tak bylo stalo, nebyl by snad dospěl ke svému skutkovému přesvědčení po té stránce, že obžalovaný Š. obsahem své řeči přímo vyzýval lid, by táhl od brusírny k brusírně a rozbíjel strojky, a že si byl dobře vědom, pronášeje závadný výrok, že způsobuje nebezpečí pro cizí majetek. Je proto rozsudek ve směru naznačeném neúplný a bylo jej zrušiti a věc vrátiti soudu první stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl. Vzhledem k tomu není třeba zabývatí se dalšími tímto obžalovaným uplatněnými důvody zmatečnosti.

Zmateční stížnosti obžalovaných Jana H-a, Arnošta K-a, Jaroslava K-a a Michala M-a napadají rozsudek s hlediska důvodu zmatku podle čí. 5 § 281 tr. ř. především, pokud jím byli tito obžalovaní uznáni vinými zločinem ve smyslu § 83 tr. zák. Předeslati dlužno, že již dotýčný

bod rozsudkového výroku zahrnuje v sobě veškeré pojmové znaky skutkových podstat podle první i druhé věty § 83 tr. zák., t. j. vedle rušení míru pozemního i rušení míru domovního. Jeho těžiště spočívá sice ve větě, že obžalovaní, opominuvše vrchnost, rušili násilným vpádem pokojné držení pozemků a práv na ně se vztahujících, zároveň se tam však praví, že obžalovaní vnikli po různu násilně jednak do továrny firmy Jáchym M. a syn, jednak do dvora brusírny Bohuslava H-a a Oldřicha K-y a že tam vykonali násilí na osobách a statku jich majitelů pokud se týče nájemců. Podle podrobných skutkových zjištění rozsudkových důvodů vznikla ostatně i v případě posléz uvedeném část lidu až do chodby (síně) brusírny. To vytknouti je nemalé důležitosti, neboť, spatřuje-li rozsudek podle toho, co řečeno, v jednání obžalovaných také skutkovou podstatu rušení míru domovního podle druhé věty § 83 tr. zák., je tím bezpodstatnější námitka, uplatňovaná zmatečnými stížnostmi všech obžalovaných v ten rozum, že prý nebylo prokázáno, že obžalovaní vnikli do oné továrny (brusírny) násilně. Nehledíc k tomu, že se ani k pojmu »násilného vpádu« podle první věty § 83 tr. zák. nevyžaduje, by byly při něm překážky přemoženy nebo zdolány námahou fysickou, není k pojmu »vniknutí« podle druhé věty téhož § vůbec zapotřebí zjištění vpádu (vtrhnutí) násilného, stačí již pouhé vniknutí do cizího domu nebo bytu, které není vůbec spojeno s přemáháním nějakého odporu (jiných překážek) a je onen zákonný pojem naplněn již vstupem do místnosti, došlo-li k němu proti výslovně projevené neb i vetřelci jen důvodně předpokládané vůli oprávněného. Rozsudek zjišťuje sice v tom směru výslovně jen, pokud jde o události v brusírně H-ově a K-ově, že někteří z těch, kdož se snažili dostat se do brusírny ze dvora, lomcovali dveřmi brusírny a že také někteří z těch, kteří byli již v chodbě (v síni), lomcovali dveřmi brusírny, dále, že Oldřich K., vešel do chodby, vykázal oněch několik lidí, kteří tam již vnikli, ven a říkal jim, že tam nemají co dělat; totéž říkal podle rozsudkového zjištění lidem, vniknuvším do dvora brusírny i Bohuslav H. Než také, pokud jde o příběhy v továrně firmy M-ovy, dospěl nalézací soud vším právem k závěru, že do místnosti továrny vnikli obžalovaní spolu s ostatními vetřelci proti vůli její majitelů, pokud se týče nájemce Josefa W-a vědomě, neboť nemohli předpokládati, že řečení jsou srozuměni s tím, by do budovy vsoupilo plno lidí s úmyslem, který směřoval podle rozsudkových zjištění k rozbití strojů neb aspoň k tomu, by pohružkou jich rozbití bylo vynuceno zastavení práce na těchto strojích. Námitka zmatečných stížností, že nebylo prokázáno, že obžalovaní vnikli do místností, ať v jednom nebo druhém z obou případů násilně, postrádá tudíž všeho oprávnění. Pokud však zmateční stížnosti obžalovaných H-a, Arnošta K-a a Jaroslava K-a tvrdí, neuvádějíce vůbec, o které výsledky hlavního přeličení se v tom směru opírají, že řečení šli do jednoho nebo druhého z obou závodů pouze jako delegáti stávkujících dělníků, obžalovaný Arnošt K. dokonce jen jako divák, brojí takto jen způsobem podle § 258 tr. ř. nepřipustným proti formálně bezvadnému zjištění rozsudkovému, podle něhož všichni řečení obžalovaní vešli do obou závodů v úmyslu, společně jim s ostat-

ními vetřelci, vykonali tam násilí. S hlediska shora nastíněných právních úvah nesejde posléze ani na tom, že podle tvrzení těchže zmatečných stížností nikde prý nebyl zakázán vstup. Stačíť podle toho, co shora uvedeno, plně opodstatněný závěr rozsudkový, podle něhož si všichni obžalovaní byli vědomi toho, že vnikají do továrních místností proti vůli jich majitelů pokud se týče nájemců. O obžalovaném M-ovi zjišťuje rozsudek na základě trestního oznámení a svědeckých údajů dotyčných četnických strážmistrů, že se v zástupu také tlačil ke dveřím, by vnikl do brusírny; jeho zmateční stížnost brojí tudíž tvrzením, že bylo prokázáno, že řečený stál opodál až na veřejné cestě, nepřipustně proti onomu řádně odůvodněnému zjištění rozsudkovému. Žádného z důvodů zmatku podle čís. 5 § 281 tr. ř. nedoličují zmateční stížnosti, pokud dovozují porůznu zcela všeobecně, neuvádějíce vůbec nic přesnějšího, že se zjišťování vinníků dělo teprve dodatečně a bylo velmi nejisté, že svědkové označovali při hlavním přelíčení jako vinníky docela jiné osoby, než o kterých to tvrdili původně. Z rozsudkových důvodů vychází na jevo, že jak zločinem podle § 83 tr. zák., tak přečiny ve smyslu §§ 283, 284 a 279 tr. zák. byli vinnými uznáni jen oni z obžalovaných, jichž vinu shledal nalézací soud výsledky průvodního řízení prokázanou zcela bezpečně. Zejména se svědek četnický strážmistr Josef B. nevyjádřil při žádném ze svých opětovných výslechů tak, jak je uvedeno ve zmateční stížnosti obžalovaného K-a, že vůbec nevěděl, proč a jak zjistil tohoto obžalovaného, naopak v jeho údajích, jak jsou protokolovány, nacházejí rozsudková zjištění, vztahující se na stěžovatele, oporu zcela spolehlivou. Než ani svědkové Josef W., Kristián W. a František W. neučinili podle protokolů, sepsaných o jejich výpovědích, oněch údajů, které jim přisuzují zmateční stížnosti obžalovaných H-a a Arnošta K-a; rozsudková zjištění, týkající se onoho, jsou naopak vším právem zbudována mimo jiné i na výpovědích všech řečených svědků. Že by bylo ke vniknutí do továrny firmy M. použito násilí fysického, jaké má zcela nepochybně na zřeteli zmateční stížnost obžalovaného Arnošta K-a, rozsudek nezjišťuje, a není v něm ani zjištění, že řečený sám něco křičel a zejména vybízel lid k rozbíjení strojů. Nalézací soud však přes to shledal právem i tohoto obžalovaného vinným zločinem podle § 83 tr. zák., ukládaje mu jakožto spolupachateli zodpovědnost i za násilné činy, předsevzaté jinými vetřelci, vzhledem k tomu, že, byv v zástupu, který svým výhružným chováním přiměl majitele pokud se týče nájemce brusírny řečené firmy k zastavení práce, stupňoval již svojí přítomností v síni brusírny stávající nebezpečí, při čemž byl veden podle přesvědčení nalézacího soudu stejně jako ostatní zástup též úmyslem, nesoucím se k cíli právě naznačenému. Nedoličují tudíž zmateční stížnosti obžalovaných H-a a Arnošta K-a ani důvodů zmatečnosti podle čís. 9 b) a 10 § 281 tr. ř., jichž se číselně dovolávají, ani důvodu zmatku podle čís. 9 a) téhož § způsobem, vyhovujícím předpisu § 288 čís. 3 tr. ř., pokud tvrdí v dotyčných svých vývodech znovu, že řečení přišli do továrny firmy M. a tam jednali jen jako delegáti stávkujícího dělnictva.

Bylo již dovedeno, že rozsudek zjišťuje v jednání obžalovaných H-a, Arnošta K-a, Jaroslava K-a a M-a způsobem, bezvadným po stránce skutkové i právní také veškeré pojmové znaky zločinu rušení míru domovního. Dodati sluší, že pod pojem »domu« ve smyslu druhé věty § 83 tr. zák. spadají netoliko stavení obytná, nýbrž i budovy, přístupné širšímu kruhu zájemníků, ba i budovy obecně přístupné, zejména tedy i továrny, a to nejen budovy samotné, nýbrž i jejich příslušenství, tvořící s nimi jednotný souvislý celek, především jejich dvory, zahrady a pod. Je tudíž právně bezpodstatnou námitka všech zmatečných stížností, že v souzeném případě nešlo o násilné zmocnění se držby, zejména o násilný vpád do cizích místností, totiž o vpád, který by vyžadoval překonání fysických překážek. Stačí poukázat v tom směru ke shora již nastíněným právním úvahám, týkajícím se výkladu pojmu »vniknutí« ve smyslu druhé věty § 83 tr. zák. V rozsudkovém výroku není sice řečeno výslovně, že obžalovaní vpadli, vnikli do jedné i druhé brusírny »s více sebranými lidmi«, než také tento další pojmový znak skutkové podstaty zločinu ve smyslu § 83 tr. zák. je zjištěn s dostatečnou určitostí v rozhodovacích důvodech, podle nichž nahrnulo se do továrny firmy M. plno lidí, a také v brusírně firmy H. a K. vnikla část lidu (zástupu), který tam přitáhl v počtu 100 až 150 lidí, až do chodby brusírny, kdežto ostatní se snažili dostat se dovnitř dvora. Řada dalších podrobných zjištění a závěrů rozsudkových opodstatňuje přesvědčení nalézacího soudu, podle něhož vetřelci včetně obžalovaných vnikli do obou závodů ve společném úmyslu, směřujícím k rozbití strojů, pokud se týče k tomu, by pohrůžkou jich rozbití bylo vynuceno zastavení práce na těchto strojích. Zmateční stížnosti jsou tudíž v nepravu též, pokud dovozují porůznu, že za řízení nevyšlo na jevo, že (při vniknutí) bylo použito násilí, že byly zejména překonávány překážky a že se některý z majitelů brusíren ohražoval proti vniknutí, nehledíc ani k tomu, že podle onoho zjištění rozsudkového majitelé t-ské brusírny K. i H. říkali vetřelcům, že tam nemají co dělat, a prvý z nich je i z chodby ven vykazoval. Výkon násilí ve smyslu druhé věty § 83 tr. zák. spatřuje rozsudek jednak ve výhružných výkřicích »kde jsou ty mašinky, rozbit to, rozházet to« a »rozbijeme mašinky«, pronášených v obou brusírnách ze zástupu lidí, tam vniknuvších, jednak, pokud jde o brusírnu firmy H. a K., také v tom, že někteří ze zástupu začali hroziti klacky a holemi a že bylo majitelům brusírny vyhrožováno také pověšením. Po právní stránce dlužno k tomu připomenouti, že zákonnému pojmu výkonu násilí odpovídá nejen násilí fysické, nýbrž i násilí psychické, zejména nebezpečná pohrůžka; psychické násilí tohoto nebezpečného rázu spatřuje však rozsudek v chování se zástupu vším právem vzhledem k tomu, že podle rozsudkového zjištění nájemcové obou brusíren Josef W. a Josef M. dali práci zastaviti jen proto, že následkem výhružných výkřiků a hrozivého chování se zástupu měli důvodnou obavu, že by zástup mohl strojky skutečně rozbiti, a poněvadž se obávali násilností. Bylo již tak edovoděno, že spolupodpovědnost za vykonané násilí ukládá rozsudek právem též oněm z obžalovaných, o nichž nebylo zjištěno, že sami pronášeli výhružné vý-

křiky nebo hrozili klacky nebo holemi, takže i námitky, jimiž jednotlivé zmateční stížnosti napadají v tom směru rozsudek, jsou právně bezpodstatnými.

Čís. 3274.

Odvolací soud není (§ 470 tr. ř.) oprávněn beze změny v řízení průvodním uchýliti se od skutkového zjištění prvního soudu; nesrovnává se se zákonem (zásada ústnosti, přímosti), když odvolací soud bez opakování (doplnění) důkazů dospívá k odchylnému přesvědčení o skutkových okolnostech.

(Rozh. ze dne 4. října 1928, Zm I 512/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem krajského soudu v Plzni jako soudu odvolacího ze dne 16. prosince 1927, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem § 431 tr. zák., byl porušen zákon v ustanovení § 470 tr. ř. Rozsudek ten se zrušuje jako zmatečný i s ostatními na něm spočívajícími soudními výroky a krajskému soudu v Plzni jako soudu odvolacímu se ukládá, by o odvolání veřejného obžalobce co do viny znovu rozhodl.

Důvody:

Rozsudkem okresního soudu v Plzni ze dne 21. listopadu 1927 srovnán byl podle § 259 čís. 3 tr. ř. obžalovaný z obžaloby, že dne 9. dubna 1927 jako řidič osobního auta, vyjížděje z úzké uličky od skladiště benzínu fy. N. a spol. po pravé straně D-cké ulice se nalézající do této ulice, počínal si prý takovým způsobem, že tím přivodil a zavínil srážku s osobním autem Adolfem M-em řízeným a D-ckou ulicí od města jedoucím, při čemž došlo ke zranění Barbory M-ové, které po sobě zanechalo viditelné známky, čímž se prý dopustil činu (opomenutí), o němž podle předpisu jízdního řádu, podle svého povolání a podle zkušeností, každému snadno poznatelných okolností seznati mohl, že s ním může býti spojeno nebo zvětšeno nebezpečí pro život, zdraví nebo pro bezpečnost lidského těla, a dopustil se prý přestupku proti bezpečnosti těla podle § 431 tr. zák. Proti tomuto rozsudku ohlášeno bylo veřejným obžalobcem při hlavním přelíčení odvolání co do viny. Krajský soud v Plzni jako soud odvolací uznal rozsudkem ze dne 16. prosince 1927 obžalovaného vinným přestupkem podle § 431 tr. zák., spáchaným jednáním vyličeným doslovně shodně s jednáním, jak bylo vyličeno ve shora uvedeném výroku osvobozujícího rozsudku okresního soudu. Rozsudek odůvodnil odvolací soud takto: »Poukazuje se na stav věci zjištěný prvním soudcem, obsažený v důvodech napadeného rozsudku. Odvolací soud má na základě výpovědi slyšených svědků Matěje Š-e, Vojtěcha L-y, Josefa K-e a Václava Ž-ho za prokázáno, že obžalovaný v osudnou dobu vyjel prudce a rychle od skladiště fy. N. a spol. do D-cké ulice